הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סה

סה הַנִּכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמָצָא צִבּוּר קוֹרְאִין קְרִיאַת שְׁמַע, אוֹ שֶׁהִפְסִיק בִּשְׁעַת הַקְּרִיאָה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א * א קְרָאָהּ סְרוּגִין, דְּהַיְנוּ שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת וְהִפְסִיק בֵּין בְּשִׁתִּיקָה (א) * בֵּין בְּדִבּוּר, וְחָזַר וְגִמְרָהּ, אֲפִלּוּ (ב) שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, יָצָא, אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק מַחֲמַת אֹנֶס. הַגָּהָה: (ב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם הָיָה (ג) אָנוּס וְהִפְסִיק (ג) כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, (ד) * חוֹזֵר

א בְּרָכוֹת כ״ד (ע״ב) לְדַעַת הָרִי״ף (טו:) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב הי״ב).

בְּאֵר הַיטֵב

אִם שִׁנָּה בְּנֹסַח הַבְּרָכָה וְלֹא אָמַר אוֹתוֹ לָשׁוֹן מִפִּי אֶלָּא שֶׁאָמַר נֹסַח אַחֵר בְּעִנְיַן הַבְּרָכָה, יָצָא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן נ״ט (מג״א סק״א):

א (ב) שָׁהָה. וּלְכָתְחִלָּה אָסוּר לְהַפְסִיק לְשִׁהוֹת אֲפִלּוּ בִּבְרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, וְעַיֵּן לְעֵיל רֵישׁ סִימָן נ״ג (מג״א סק״ה). מֵיהוּ לְעַנּוֹת קְדִישׁ וּקְדֻשָּׁה מַתְּרִי לְשִׁהוֹת אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ: (ג) אָנוּס. מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּאָנוּס לְטִפֵּי אוֹ אָנוּס חוֹזֵר לְרֹאשׁ, וְכֵן כָּתַב בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ״ם מִינְ״ץ סִימָן פ״ה. אֲבָל הַבַּ״ח (סי׳ קד ס״ק) כָּתַב דְּוַקָא כְּשֶׁהָאִישׁ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי לִקְרוֹת בּוֹ הֲרֵי אָנוּס, אֲבָל בְּאָנוּס אַחֵר אֵין צָרִיךְ לַחֲזוֹר לְרֹאשׁ. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) וְנִרְאֶה לִי

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * קְרָאָהּ סְרוּגִין וְכוּ׳. דְּעַת הַמְחַבֵּר [דְּהוּא דַּעַת הָרִי״ף (טו:) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב הי״ב)] דְּהוּא הַדִּין בְּתְקִיעוֹת בְּסִימָן תקפ״ח סָעִיף ב׳ וּבְרַבַּת הַמָּזוֹן בְּסִימָן קפ״ג סָעִיף ו׳, וְכֵן בְּהַלֵּל בְּסִימָן תכ״ב סָעִיף ה׳, וְכֵן בִּמְגִלָּה בְּסִימָן תר״צ סָעִיף ה׳, וְהוּא הַדִּין כָּל שֶׁאֵר בְּרָכוֹת לְבַד מִתְּפִלָּה, אִם שָׁהָה בֶּאֶמְצַע כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֵינוֹ חוֹזֵר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק מַחֲמַת אֹנֶס. וּבִתְפִלָּה אִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק שֶׁלֹּא מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ. וְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (כנ: ד״ה אלא) וְהָרֹא״שׁ (פ״ג סי׳ כג) דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין תְּפִלָּה לִשְׁאָר עִנְיָנִים, אֶלָּא בְּכָל דָּבָר אִם שָׁהָה מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ [לְבַד בִּרְכַּת הַמָּזוֹן דְּלֹא בָּא בְּדִבְרֵיהֶם בְּפֵרוּשׁ]. וְהַכְרַעַת הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה בְּסִימָן תכ״ב (אות ה) דְּלְדָבָר שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן לְבַד מִתְּפִלָּה יֵשׁ לְהָקֵל וְלִפְסֹק כְּהָרִי״ף שֶׁלֹּא לַחֲזוֹר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה מַחֲמַת אֹנֶס, אַךְ הַלְּבוּשׁ וְהַב״ח וְהָאֲלִיָּה רַבָּה פָּלִיגִי עָלָיו שָׁם (לבוש שם ס״ה וב״ח שם ס״ג וא״ר סי׳ תפח סק״כ), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן תכ״ב (סק״ט) דְּמִצְרִיךְ לַחֲזוֹר וְלִקְרוֹת הַלֵּל בְּלִי בְּרָכָה מַחֲמַת חֲשָׁשַׁת הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין בִּמְגִלָּה יַחֲזוֹר לִקְרוֹתָהּ בְּלִי בְּרָכָה. וּבִקְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן תר״צ (א״א) אוֹת ד׳ מִסְתַּפֵּק שָׁם לְעִנְיַן הַבְּרָכָה, מַשְׁמַע דְּלֹא פְּשִׁיטָא לֵיהּ לְמַעֲשֶׂה כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא מִילְתָא דְּרַבָּנָן אִי נוֹגֵעַ לַחֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, יֵשׁ לְעַיֵּן אִם שָׁהָה בְּהּ כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֲפִלּוּ בְּאֹנֶס גָּמוּר אִם יַחֲזֹר לְרֹאשׁ. וְכֵן יֵשׁ לְעַיֵּן לְעִנְיַן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁלְּפָנֶיהָ אוֹ שֶׁלְּאַחֲרֶיהָ שֶׁהִיא גַּם כֵּן מִדְּרַבָּנָן, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר הִזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בִּפְרָשַׁת צִיצִית. וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּנְשָׁמַת אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ה׳ (ס״ק יג) שֶׁמִּסְתַּפֵּק לְעִנְיַן כָּל הַבְּרָכוֹת, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה הוּא הַדִּין בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע, אַךְ מִדִּבְרֵי הַדְּרָךְ הַחַיִּים בְּמֶה שֶׁכָּתַב לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע דִּין ח׳ (דיני ק״ש סכ״ה) מִשְׁמַע א] דִּבִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע גַּם כֵּן הַדִּין כְּמוֹ בִּקְרִיאַת שְׁמַע, אַף עַל גַּב דְּהוּא בְּעַצְמוֹ פָּסַק בְּהִלְכוֹת הַלֵּל (דיני סדר התפילה וקריאת הלל בר״ח ס״ג) כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם דְּיֵחָזֵר לִקְרוֹתָהּ בְּלִי בְּרָכָה, וְאוּלַי סְבִירָא לֵיהּ דִּבִרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע הִשְׁוּוּ רַבָּנָן לְקְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן קפ״ג אוֹת י״א שֶׁמִּסְתַּפֵּק לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אִם שָׁהָה בְּהּ כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ מַחֲמַת אֹנֶס אִם חוֹזֵר לְרֹאשׁ, מַחֲמַת הָא דְּהַקַּלּוּ בּוֹ גַּם כֵּן לְעִנְיַן מַה דְּמֻבְאָר בְּסִימָן קפ״ה סָעִיף ה׳. אוּלַם לְפִי דִּבְרֵי הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים הַנַּ״ל דַּאֲפִלּוּ בִּבְרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּרַבָּנָן וְגַם בְּהּ בְּדִיעֲבַד אִם מָצָא צוֹאָה אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְבָרֵךְ כַּמְבֹאָר בְּחַיֵּי אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ג׳ דִּין ל״ג עַיֵּן שָׁם, וְאַף עַל פִּי כֵן חוֹזֵר לְרֹאשׁ, אִם כֵּן כָּל שֶׁכֵּן בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְיתָא, וְכֵן פָּסַק בִּנְשָׁמַת אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ה׳ דִּין י״ג דְּכִשֶּׁהָאָדָם אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, עַיֵּן שָׁם. [הַגַּ״ה. וּבְאֶמֶת דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סי׳ קפג שם) אֵינָם מוּכְרָעִים כְּלָל, שֶׁהֲרֵי מַה דְּנִסְתַּפֵּק הַתּוֹסָפוֹת (עירובין סד. ד״ה שיכור) וְהָרֹא״שׁ (שם פ״ו סי׳ ה) לְעִנְיַן הַתְחָלַת מְצָאָהּ צוֹאָה כְּנִגְדּוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, דְּהוּא הַדִּין לְכָל הָעִנְיָנִים לְבַד מִקְּרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה כְּמֹבאָר בִּדְבָרֵי הַפּוֹסְקִים, וְאַף עַל פִּי כֵן יְרוּשַׁ שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (ברכות שם) וְהָרֹא״שׁ (ברכות שם) לְעִנְיַן שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ דְּאֵינָם סוֹבְרִים כְּהָרִי״ף (שם) דְּדִין זֶה רַק בִּתְפִלָּה לְבַד, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין הַלֵּל וּמְגִלָּה וּתְקִיעוֹת אִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר, אִם כֵּן מִמֵּילָא הוּא הַדִּין בִּשְׁאָר עִנְיָנִים. וְאֵל יִקְשֶׁה לְעִנְיַן הַמְעַיֵּן אֵיךְ יַצִּיר אֹנֶס שֶׁהַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי בְּכָל דָּבָר לְבַד מִתְּפִלָּה לְפִי מַה דְּמִסְתַּפֵּק הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ (סי׳ קפה ס״ה) כְּשֶׁבֵּרַךְ וְהָיְתָה צוֹאָה כְּנִגְדּוֹ וּסְבָרָתָם דְּלֹא אָמְרוּ זֶה רַק לִתְפִלָּה, אֲבָל זֶה בּוֹרְכָא, דְּשָׁם הַכַּוָּנָה לְאַחַר שֶׁבֵּרַךְ מָצָא צוֹאָה בְּמְקוֹמוֹ עַל זֶה הֵם מִסְתַּפְּקִים דְּאוּלַי לֹא נֶאֱמַר זֶה הַדִּין רַק לְעִנְיַן תְּפִלָּה דְּנָזוּ וְאָמְרוּ (כב:) דִּתְפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה וְכֵן מִשְׁמַע בְּלִבּוּשׁ (סי׳ קפה ס״ה) דִּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים אֲבָל לְכוֹלֵּי עָלְמָא כָּל דָּבָר קָדוֹשׁ אָסוּר לוֹמַר בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי אֲפִלּוּ רַק מִמֵּי רַגְלַיִם, וְכָל שֶׁכֵּן מִצּוֹאָה. עַד כָּאן הַנַּ״ה]. וְדַע עוֹד דִּבִרְכַּת הַמָּזוֹן דְּמַחְמִירִין לַחֲזֹר לְרֹאשׁ הוּא אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה בֵּין בִּרְכָתָהּ לִבְרָכָה, שֶׁכֵּן בְּאֹנֶס רַב מְיַירֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שָׁם, וְאַף דִּלְעִנְיַן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע מְקִלִּין בָּזֶה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה), שָׁם שְׁאנֵי דְּהַבְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן כָּל הַשְּׁלֹשָׁה בְּרָכוֹת הֵם חֲשׁוּבוֹת כְּאַחַת כְּמֹבאָר בְּטוּר סִימָן קס״ח וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ (שם) סוֹף ס״ו, עַיֵּן שָׁם בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ח). וְנִרְאֶה לִי פְּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין בִּנְשִׁיאַת כַּפַּיִם שֶׁיָּךְ בּוֹ כָּל זֶה הַדִּין דְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, וְאִם הָיְתָה הַשְּׁהִיָּה מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ הַבְּרָכָה כֹּהֲנִים. וְשִׁעוּר דִּלְגְמֹר כֻּלָּהּ הֵיְינוּ עַצְמָם כָּל הַבְּרָכוֹת הַשְּׁלֹשָׁה מֵרֹאשׁ לְסוֹף כְּלִי אֲמִירַת הִרְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וִיהִי רָצוֹן שֶׁאוֹמְרִים הַקָּהָל, וְאֶפְשָׁר דִּבְמְקוֹמוֹת שֶׁמְּנַגְּנִין הַכֹּהֲנִים בְּצֵת הָאֲמִירָה הַקָּהָל גַּם זֶה יֵשׁ לְחַשֵּׁב בְּתוֹךְ הַשִּׁעוּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* בֵּין בְּדִבּוּר. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) בְּמַה שֶׁכָּתְבוּ אֲפִלּוּ שָׁהָה בְּמֻזָּד. עַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן ק״ד סָעִיף קָטָן ו׳ דְּמִתְחִלָּה מִסְתַּפֵּק בָּזֶה לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ בִּרְכוֹתֶיהָ דְּאִם הָיָה בְּדִבּוּר הָרָגִיל שָׁם בְּדִיעֲבַד לֹא יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, אֲמְנָם בְּמַסְקָנָתוֹ מְצַדֵּד שָׁם דְּבְדִיעֲבַד לֹא יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, דְּדְיָינִינַן לְהוּ כְּשׁוֹגְגִין מִכֵּיוָן שֶׁרֹב הָעוֹלָם אֵין נִזְהָרִין, מַשְׁמַע דִּבְמְקוֹמוֹת שֶׁהִזְהִירִין הָעוֹלָם אוֹ אָמַר בְּצַעֲמוֹ שֶׁיֵּדַע אֶת הַדִּין דְּשׁוּב הָיָה לֵיהּ מְזִיד גָּמוּר, חוֹזֵר לְרֹאשׁ כְּמוֹ בִּתְפִלָּה לְדַעְתּוֹ, וְכֵן פְּסַק בָּאֶמֶת בְּסִימָן קפ״ג בְּסָעִיף קָטָן י״א לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, עַיֵּן שָׁם. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרִ״א בְּשָׁם הָרַשְׁבָּ״א (כנ. ד״ה ופסק) בְּסִימָן ק״ד בְּסָעִיף ה׳ וּבְסָעִיף ו׳, מִשְׁמַע דְּחוֹזֵר לַמָּקוֹם שֶׁפָּסַק וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁפָּסַק בָּאֶמְצַע בְּרָכָה, וּמִפֵּילָא הוּא הַדִּין לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, דְּאַף שֶׁהוּא דְּאוֹרַיְיתָא, מַה חָמִירָא מִקְּרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן בְּאַלְיָה רַבָּה בְּסִימָן קפ״ג (ס״ק יד) לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן כָּתַב דְּדִין זֶה דְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם שֶׁהֶחְמִיר בְּשָׁהָה כְּמִדַּת לַחֲזֹר לְרֹאשׁ צָרִיךְ עִיּוּן. עַל כֵּן לְמַעֲשֶׂה מֵאוֹד לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה כָּזֶה כְּדִבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְעוֹד דְּבִתְפִלָּה גּוּפָא יֵשׁ הִרְבֵּה דֵּעוֹת בֵּין הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים לְעִנְיַן שָׁהָה כְּמְזִיד, וּמִן הַתּוֹרָה יוֹצֵא בָּזֶה בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן וּקְרִיאַת שְׁמַע כְּמֹבאָר בִּפְרִי מְגַדִּים (סי׳ קד א״א סק״ו, ע״ש), עַל כֵּן סְתָמִתִּי דִּבְדִיעֲבַד אֵין לוֹ לַחֲזֹר, וּמִכָּל מָקוֹם מְהַנְהֲגִין דִּלְעִנְיַן פְּרָשִׁיוֹת קְרִיאַת שְׁמַע יַחֲזֹר עוֹד הַפַּעַם, אֲבָל בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁאָר בְּרָכוֹת לֹא יַחֲזֹר בְּדִיעֲבַד:

* חוֹזֵר לְרֹאשׁ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ה׳. וְטַעַם כָּל הַדְּבָרִים, כִּי לְכָאוֹרָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָטִים. א׳, אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ חוֹזֵר לְרֹאשׁ הוּא דַּוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ בְּכָל הַבְּרָכוֹת. ב׳, ב] אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא דַּוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ אֲפִלּוּ אִם שָׁהָה בְּבִרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא דַּוְקָא בְּשָׁהָה בֵּין בִּרְכָתָהּ לִבְרָכָה אוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה בְּתוֹךְ בִּרְכָתָהּ. ג׳, אִם הַדִּין דְּחוֹזֵר לְרֹאשׁ אִם חוֹזֵר גַּם כֵּן לִבְרָכוֹת, אוֹ דִּילְמָא כֵּיוָן דְּקָיְימָא לַן (סי׳ ס ס״ב) בְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת לְקְרִיאַת שְׁמַע וְהֵם מִצְוָה בִּפְנֵי עַצְמָן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמַעַן יִרְבּוּ, דְּהָא מִסְתָּמָא הוּא קָרָא גַּם כֵּן הַשְׁנִיָּה כְּמוֹתָם וְרַגְלַיִם לַדָּבָר אֵיכָא. וְדִין אִם שִׁנָּה בְּאֵיזֶה בְּרָכָה מִכְּפִי מַה שֶׁטָּבְעוּ לָהּ חֲכָמִים שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (פ״א מ״ז), יְבֹאַר אִם יִרְצֶה ה׳ בְּסִימָן ס״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), עַיֵּן שָׁם:

א (א) בֵּין בְּדִבּוּר. אֲפִלּוּ אִם שָׁח (ב) בְּמֻזָּד, אַף דְּעָשָׂה אִסּוּר בָּזֶה, אַף עַל פִּי כֵן אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר רַק לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁפָּסַק בָּאֶמְצַע בְּרָכָה. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁשָּׁח בְּאֶמְצַע הַלֵּל וּמְגִלָּה וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן אוֹ שְׁאָר בְּרָכָה אֲרֻכָּה. וְדַוְקָא כְּשֶׁהוּא אוֹמֵרָן בְּעַצְמוֹ, דְּאִם שׁוֹמֵעַ מֵאַחֵר שְׁמוֹצִיאוֹ וְהוּא שָׁח בֵּינְתַיִם, מִמֵּילָא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, וְאֵיךְ יֵצֵא בָּזֶה, וְיִבֹאַר אִם יִרְצֶה ה׳ לְהַלָּן בְּכָל אֶחָד (ג) בִּמְקוֹמוֹ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה בין בדיבור) שֶׁכָּתַבְנוּ דִּבְקְרִיאַת שְׁמַע נָכוֹן שֶׁיַּחֲזֹר הַפָּרָשִׁיוֹת עוֹד הַפַּעַם כְּשֶׁשָּׁח בֵּינְתַיִם, כִּי יֵשׁ אוֹמְרִים דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ: (ב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם וְכוּ׳. טַעֲמָם, דְּבִשְׁלָמָא אִם לֹא הָיָה אָנוּס שֶׁאִם הָיָה רוֹצֶה הָיָה יָכוֹל לִקְרוֹת, לֹא הָוֵי הַשְׁתִּיקָה וַאֲפִלּוּ הַדִּבּוּר הֶפְסֵק, אֲבָל בְּאָנוּס חֲשִׁיבָא הַשְׁהִיָּה הֶפְסֵק כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה אֵז יָכוֹל לִקְרוֹת. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) שֶׁמִּפִּיק דְּדַוְקָא אִם הָאֹנֶס הוּא מַחֲמַת שֶׁהָאִישׁ אֵינוֹ רָאוּי כְּגוֹן שֶׁהַצִּבּוּר לְנֶקְבֵי, אוֹ שֶׁהַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי כְּגוֹן שֶׁמָּצָא שָׁם צוֹאָה אוֹ מֵי רַגְלַיִם, וְהַצִּבּוּר לִשְׁהוֹת עַד שֶׁיּוֹצִיאוּם. אֲבָל אֹנֶס אַחֵר כְּגוֹן מַחֲמַת לִסְטִים וּכְהַאי גַּוְנָא, הֲוֵי כְּמוֹ שֶׁשָּׁתַק בְּרָצוֹן דְּלֹא חָשִׁיב הֶפְסֵק לְדַעְתָּהּ זוֹ. וְדַוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ וּכְהַאי גַּוְנָא, אֲבָל בִּתְפִלָּה חוֹזֵר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ בְּאֹנֶס אַחֵר, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן ק״ד (ס״ה), עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ט״ז: (ג) כְּדֵי לִגְמֹר. הַיְנוּ מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף, (ד) אֲפִלּוּ עוֹמֵד בַּסּוֹף: (ד) חוֹזֵר. כָּל זֶה לְעִנְיַן דִּיעֲבַד,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ב) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה בין בדיבור): (ג) בְּסִימָן קפ״ג (ס״ו) וּבְסִימָן תכ״ב (ס״ה) וּבְסִימָן תר״צ (ס״ה) בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (ד) אֲחֵרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (ס״א). **ב]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב: ואפילו בברכת קריאת שמע אם שהה באמצע הברכה כדי לגמור את כולה מראשה לסופה צריך לחזור לראש.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ה) לָרֹאשׁ, (ו) וְהָכִי נָהוּג. וּמְשַׁעֲרִין עִנְיַן הַשְׁהָיָה (ז) לְפִי הַקּוֹרֵא וְלֹא לְפִי רֹב בְּנֵי אָדָם (רשב"א (סוף) [רי"ש] פרק היה קורא (יג. ד"ה מתני' היום)), וְכֵן הוּא לְקַמָּן סִימָן ק"ד (ס"ו): **ב** (ח) [ב]קָרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וְנִכְנַס לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמָצָא צִבּוּר (ט) שֶׁקּוֹרִין (ג) קְרִיאַת שְׁמַע, צָרִיךְ לִקְרוֹת עִמָּהֶם (י) פְּסוּק רִאשׁוֹן, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה כְּאִלּוּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְקַבֵּל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם עִם חֲבֵרָיו. [ג]וְהוּא הַדִּין אִם הוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְאוֹמֵר דְּבָרִי תַּחֲנוּנִים אוֹ פְּסוּקִים, בְּמָקוֹם שֶׁרַשַּׁאי לִפְסֹק. אֲבָל אִם הוּא עָסוּק בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לִפְסֹק, כְּגוֹן מ'בָּרוּךְ שֶׁאָמַר' וְאֵילָךְ, (ז) (יא) לֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יֹאמַר הַתְּבוֹת שֶׁהוּא אוֹמֵר בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר אוֹמְרִים פְּסוּק רִאשׁוֹן, בְּנִגּוּן הַצִּבּוּר, שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כְּאִלּוּ קוֹרֵא עִמָּהֶם: **ג** [ד]קָרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וְנִכְנַס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּמָצָא צִבּוּר שֶׁקּוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע, טוֹב שֶׁיִּקְרָא עִמָּהֶם כָּל קְרִיאַת שְׁמַע וְיִקַּבֵּל שָׂכָר כְּקוֹרֵא בַּתּוֹרָה. הַגָּהּ: אֲבָל אֵינוֹ חַיָּב רַק בְּפָסוּק רִאשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר (ס"ג) (בית יוסף (ד"ה כתב)):

ב הִרְאָ"ש שָׁם (פ"ג סי' יג) בְּשֵׁם בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ג). ג תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ג'. ד רוֹקֵחַ סִימָן (נ') [ש"כ].

בְּאֵר הֵיטֵב

דִּבְתְפִלָּה אִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע אַחַר חוֹזֵר לְרֹאשׁ, דְּהַלְוַאי שֶׁיִּתְפַּלֵּל אָדָם כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ, אֲבָל בִּקְרִיאַת שְׁמַע לֹא יַחֲזֹר אֶלָּא אִם כֵּן הָאִישׁ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי, עַיֵּן שָׁם: **ב** (ג) **קְרִיאַת שְׁמַע.** וְהוּא הַדִּין שְׁאָר דָּבָר שֶׁהַצִּבּוּר אוֹמְרִים כְּגוֹן תְּהִלָּה לְדָוִד, קוֹרֵא עִמָּהֶם, שָׁכַן דֶּרֶךְ אֶרֶץ. תַּנְיָא (סי' ז) (ושל"ה) [וְשֶׁבְּלֵי הַלֶּקֶט] (סי' מה): (ז) **לֹא יַפְסִיק.** וּבַ"ח (ס"ב) פָּסַק דְּמַפְסִיק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע לְקַבֵּל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם עִם הַצִּבּוּר כִּסְבָרַת הַב"ח, רְאוּי לִנְהֹג בּוֹ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (ז) לֹא יַפְסִיק לְשִׁהוּת כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא מֵחֲמַת אֹנֶס, וַאֲפִלּוּ בִּשְׁתִיקָה בְּעָלְמָא, וַאֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן כְּגוֹן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע וְהַלֵּל וּמְגִלָּה וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכָל שֶׁכֵּן דִּבְתְפִלָּה יֵשׁ לְזַהֵר מְאֹד בָּזֶה, כִּי יֵשׁ שֶׁמַּחְמִירִין בִּתְפִלָּה אֲפִלּוּ דִּיעֲבַד. וּמַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) דְּלִכְתְּחִלָּה נָכוֹן לְזַהֵר שֶׁלֹּא יְנַגֵּן הַשָּׁלִיחַ צִבּוּר הָרַבִּים בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁיִּהְיֶה בְּהַפְסֵק אֶחָד כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, שֶׁאָז יִצְטָרְכוּ הַקָּהָל לְהַפְסִיק הַרְבֵּה בִּשְׁתִיקָה עַל יָדוֹ. [וְנִרְאֶה לִי דְּכָל שֶׁכֵּן דְּיֵשׁ לְזַהֵר בִּבְרָכַת כֹּהֲנִים שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא שֶׁלֹּא יַאֲרִיכוּ אָז הַקָּהָל בְּאֶמְיַרַת הַתַּחֲנוּנִים בְּעֵת הַבְּרָכַת כֹּהֲנִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה שׁוֹתְקִין הַכֹּהֲנִים זְמַן הַרְבֵּה בְּאֶמְצַע הַבְּרָכָה. וּמֵחֲמַת זֶה טוֹב לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁרָאִיתִי כְּתוּב בְּשֵׁם הַגְּרַ"א [וְכֵן מַשְׁמַע בְּסִימָן קכ"ח סָעִיף מ"ה בְּהַגָּ"ה] שֶׁיֹּאמְרוּ גַּם בְּפַעַם שְׁלִישִׁית הָרְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם וְלֹא יְהִי רָצוֹן הָאָרוּךְ, כִּי בְּהַרְבֵּה פְּעָמִים מָצוּי שֶׁאֵין הַכֹּהֲנִים מְנַגְּנִין כְּלָל וְרַק עוֹמְדִין וּמַמְתִּינִין עַד שֶׁיִּסַּיְמוּ הַקָּהָל אֲמִירָתָם, וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לִפְעָמִים זְמַן כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ]. וְלַעֲנוֹת קַדִּישׁ אוֹ קְדֻשָּׁה מַתָּר לְשִׁהוּת אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ. וּמִשְׁמַע בְּסֵפֶר שֻׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס"א) דְּדַוְקָא אִם הוּא עוֹמֵד בְּסוֹף בִּרְכַת אֱמֶת וְיַצִּיב דְּהַיְנוּ אֲצַל שִׁירָה חֲדָשָׁה וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן ס"ו (ס"ט), אֲבָל אִם עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ לְשִׁירָה חֲדָשָׁה, טוֹב יוֹתֵר שֶׁיִּשְׁהֶה בְּסֵרוּגִין בְּאֶמְצַע בְּרָכָה כַּמָּה פְּעָמִים פְּחוֹת מִכְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ: (ה) **לָרֹאשׁ.** הַיְנוּ אִם הִפְסִיק (ס) בִּקְרִיאַת שְׁמַע אֲפִלּוּ אִם הַהֶפְסֵק הָיָה רַק כְּדֵי לִגְמֹר הַקְּרִיאַת שְׁמַע חוֹזֵר לְרֹאשׁ קְרִיאַת שְׁמַע, וּבִבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע לֹא יַחֲזֹר לְרֹאשׁ הַבְּרָכָה שֶׁפָּסַק בְּתוֹכָהּ, [א]אֶלָּא אִם כֵּן שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת בְּרָכַת יוֹצֵר אוֹר עַד גָּאַל יִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה חוזר) דְּבָאַרְנוּ דְּאִם הִפְסִיק בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע בֵּין בְּרָכָה לִבְרָכָה, בְּכָל גַּוְנֵי אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרְכָן כְּדִיעֲבַד, אֲבָל בִּקְרִיאַת שְׁמַע אִם הִפְסִיק בֵּין פָּרָשָׁה לְפָרָשָׁה מַחֲמַת אֹנֶס וְשָׁהָה בָּהּ כְּדֵי לִגְמֹר כָּל הַפָּרָשִׁיוֹת, חוֹזֵר לָרֹאשׁ: (ו) **וְהָכִי נָהוּג.** וְכֵן פָּסְקוּ הָאַחֲרוֹנִים. וְהוּא הַדִּין (ו) בִּתְפִלָּה (ז) וְהַלֵּל (ס) וּמְגִלָּה וּבִרְכַת כֹּהֲנִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה קראה) עַיֵּן שָׁם: (ז) **לְפִי הַקּוֹרֵא.** (ט) בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר: **ב** (ח) **קָרֵא קְרִיאַת שְׁמַע.** וְכָל שֶׁכֵּן אִם לֹא קָרֵא עֲדַיִן דְּצָרִיךְ לִקְרֹא אֶת הַפְסוּק הָרִאשׁוֹן, אֲבָל לֹא יִכְנֹס לְצַאת בָּזֶה הַמִּצְוֹת עֲשֵׂה דִּקְרִיאַת שְׁמַע, כֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וְגַם יִהְיֶה בְּלֹא בְּרָכוֹת, וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סִימָן מ"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לא, לג) עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דַּאֲפִלּוּ אִם הוּא אָצְלוֹ קֹדֶם בְּרָכוֹת הַתּוֹרָה, (י) כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר הַפְסוּק לְשֵׁם לִמּוּד, רַק שֶׁבָּזֶה יִזָּהֵר (יא) שֶׁלֹּא יֹאמַר יוֹתֵר מִפְּסוּק רִאשׁוֹן: (ט) **שֶׁקּוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר דָּבָר שֶׁהַצִּבּוּר אוֹמְרִים כְּגוֹן תְּהִלָּה לְדָוִד אוֹ (יג) עָלֵינוּ, קוֹרֵא עִמָּהֶם שָׁכַן דֶּרֶךְ אֶרֶץ: (י) **פְּסוּק רִאשׁוֹן.** (יד) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְדַעַת הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ [ב]שֶׁצָּרִיךְ לִקְרוֹת עִמָּהֶם כָּל קְרִיאַת שְׁמַע. אָמְנָם (טו) בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר יוֹתֵר מִפְּסוּק רִאשׁוֹן, דִּבְלָאו הָכִי דַּעַת הַמְחַבֵּר לְהַחְמִיר בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה וּכְדִלְקַמָּיה: (יא) **לֹא יַפְסִיק.** וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ (טז) דְּבִבְרָכַת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח וּבִפְסוּקֵי דְּזִמְרָה יֵשׁ לְהַפְסִיק כְּדֵי לְקַבֵּל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם עִם הַצִּבּוּר, אֲבָל בַּבְּרָכוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְכֵן (יז) בֵּין הַפָּרָקִים לֹא יַפְסִיק כְּלָל, אֶלָּא יֹאמַר אוֹתָן הַתֵּבוֹת בְּנִגּוּן כְּמוֹ שֶׁהַצִּבּוּר אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע:

בְּאוּר הֲלָכָה

וּרְאָיָה דִּמְבָרְכִין אוֹתָן אַף לְאַחַר שֶׁעָבַר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע אַמַּאי יַחֲזֹר לְבָרְכוֹת, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהִפְסִיק בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע, [וְשָׁם מַשְׁמַע מִינַּיהּ דַּאֲפִלּוּ לֹא שָׁהָה רַק כְּדֵי לִגְמֹר אוֹתָהּ בְּרָכָה מִיקָּרֵי שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, וּנְדַבֵּר בָּזֶה לְקַמָּן]. וְלֹא נִשְׁאַר לָנוּ רַק הַשְּׁאֵלָה הַשְּׁלִישִׁית הַנַּ"ל, וְנִרְאֶה לִי דְּתַלְיָא בְּמַאי דְּאִיתָא בַּיְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ב' דִּבְרָכוֹת (ה"א) [וְהוּבָא בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר וּבְשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים] וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: רַבִּי בּוֹן בַּר חִיָּא בְּעֵי כְּגוֹן קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, אוֹ קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. וּפְרַשׁ הַפָּנֵי מֹשֶׁה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: הָא דְּאָמְרִינַן אִם הִפְסִיק וְשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ לֹא יָצָא וְצָרִיךְ שֶׁיַּחֲזֹר לָרֹאשׁ, מַאי כֻּלָּהּ דְּקָאָמַר, כְּגוֹן קְרִיאַת שְׁמַע עִם בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ הִיא וְלֹא בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְקָא בָּעֵי תַּלְיָא, דְּאִם נֹאמַר דְּצָרִיךְ לְשָׁהוֹת עַד כְּדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ דַּוְקָא כִּי מִשֵּׁהָ שֶׁיִּכֵּי לַהֲדָדֵי, הוּא הַדִּין כְּשֶׁחִזַּר לָרֹאשׁ יַחֲזֹר גַּם כֵּן עִם בִּרְכוֹתֶיהָ. וְאִם נֹאמַר דִּכְדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ הַיְנוּ קְרִיאַת שְׁמַע עַצְמָהּ, הוּא הַדִּין כְּשֶׁחִזַּר לָרֹאשׁ יַחֲזֹר גַּם כֵּן עִם בִּרְכוֹתֶיהָ. וְנִרְאֶה לִי דְּאַף דִּמְוכָח מִירוּשַׁלְמִי הָזֶה דִּדְיֵן כְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן מִדְּאִיבָּעֵי לֵיהּ אִי עִם הַבְּרָכוֹת אוֹ לֹא, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע בְּעַצְמָהּ נָכוֹן לְהַחְמִיר כִּי הֵיכִי מִדְּאוֹרַיְיתָא וְאֵין בָּהּ חֶשְׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן הַבְּרָכוֹת, עַל כֵּן **אִם שָׁהָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע אֲפִלּוּ רַק כְּדֵי לִגְמֹר הַפָּרָשִׁיוֹת צָרִיךְ לַחֲזֹר, וְרַק הַקְּרִיאַת שְׁמַע לְבַדָּהּ, אֲבָל הַבְּרָכוֹת אֲפִלּוּ אִם שָׁהָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת בְּרָכַת יוֹצֵר אוֹר עַד גָּאַל יִשְׂרָאֵל, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר.** כִּי יֵשׁ לָנוּ לַיְלַךְ לְקוּלָּא וְלוֹמַר דְּהַבְּרוֹכוֹת לֹא שַׁיָּךְ לְקִרְיאַת שְׁמַע. **וְאִם שָׁהָה בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע לֹא יִצְטָרֵךְ לַחֲזֹר לָרֹאשׁ, אֶלָּא אִם כֵּן שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת יוֹצֵר אוֹר עַד גָּאַל יִשְׂרָאֵל,** דְּהַיְינוּ כְּשֶׁלְּמִי שֶׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת הַבְּרָכָה זוֹ וְלֹא לְיוֹצֵר אוֹר, דְּכֵיוָן דְּקְרִיאַת שְׁמַע לָן דִּבְרוֹכוֹת אֵין מַעֲכְבוֹת זוֹ אֶת זוֹ כִּדְאִיתָא בְּרָכוֹת דַּף י"ב עַמּוּד א', אִם כֵּן לְכָאוֹרָה כָּל בְּרָכָה עִנְיָן בִּפְנֵי עַצְמָהּ הִיא וְלֹא דָּמְיָא לְתְפִלָּה וְהַלֵּל וּמְגִלָּה אַמַּאי יַחֲזֹר לְיוֹצֵר אוֹר. וְהִנֵּה הַדִּין הָרִאשׁוֹן מָצָאתִי בָּעָזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַשְׁבָּ"א רֵישׁ פֶּרֶק ב' דִּבְרָכוֹת (יג. ד"ה מתני' היכן) [הוּבָא דְּבָרָיו לְקַמָּן סִימָן ק"ד (ס"ה) בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א], דְּמוּכָח דְּשָׁהָה אֲפִלּוּ בֵּין פָּרָשָׁה לְפָרָשָׁה. וְדִין הַשֵּׁנִי מָצָאתִי בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני ק"ש_סכ"ה) שֶׁכָּתַב דְּשָׁהָה אֲפִלּוּ בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע, [וְשָׁם מַשְׁמַע מִינַּיהּ דַּאֲפִלּוּ לֹא שָׁהָה רַק כְּדֵי לִגְמֹר אוֹתָהּ בְּרָכָה מִיקָּרֵי שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, וּנְדַבֵּר בָּזֶה לְקַמָּן]. וְלֹא נִשְׁאַר לָנוּ רַק הַשְּׁאֵלָה הַשְּׁלִישִׁית הַנַּ"ל, וְנִרְאֶה לִי דְּתַלְיָא בְּמַאי דְּאִיתָא בַּיְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ב' דִּבְרָכוֹת (ה"א) [וְהוּבָא בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר וּבְשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים] וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: רַבִּי בּוֹן בַּר חִיָּא בְּעֵי כְּגוֹן קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, אוֹ קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. וּפְרַשׁ הַפָּנֵי מֹשֶׁה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: הָא דְּאָמְרִינַן אִם הִפְסִיק וְשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ לֹא יָצָא וְצָרִיךְ שֶׁיַּחֲזֹר לָרֹאשׁ, מַאי כֻּלָּהּ דְּקָאָמַר, כְּגוֹן קְרִיאַת שְׁמַע עִם בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ הִיא וְלֹא בִּרְכוֹתֶיהָ, אוֹ אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְקָא בָּעֵי תַּלְיָא, דְּאִם נֹאמַר דְּצָרִיךְ לְשָׁהוֹת עַד כְּדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ דַּוְקָא כִּי מִשֵּׁהָ שֶׁיִּכֵּי לַהֲדָדֵי, הוּא הַדִּין כְּשֶׁחִזַּר לָרֹאשׁ יַחֲזֹר גַּם כֵּן עִם בִּרְכוֹתֶיהָ. וְאִם נֹאמַר דִּכְדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ הַיְנוּ קְרִיאַת שְׁמַע עַצְמָהּ, הוּא הַדִּין כְּשֶׁחִזַּר לָרֹאשׁ יַחֲזֹר גַּם כֵּן עִם בִּרְכוֹתֶיהָ. וְנִרְאֶה לִי דְּאַף דִּמְוכָח מִירוּשַׁלְמִי הָזֶה דִּדְיֵן כְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן מִדְּאִיבָּעֵי לֵיהּ אִי עִם הַבְּרָכוֹת אוֹ לֹא, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע בְּעַצְמָהּ נָכוֹן לְהַחְמִיר כִּי הֵיכִי מִדְּאוֹרַיְיתָא וְאֵין בָּהּ חֶשְׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן הַבְּרָכוֹת, עַל כֵּן **אִם שָׁהָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע אֲפִלּוּ רַק כְּדֵי לִגְמֹר הַפָּרָשִׁיוֹת צָרִיךְ לַחֲזֹר, וְרַק הַקְּרִיאַת שְׁמַע לְבַדָּהּ, אֲבָל הַבְּרָכוֹת אֲפִלּוּ אִם שָׁהָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת בְּרָכַת יוֹצֵר אוֹר עַד גָּאַל יִשְׂרָאֵל, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר.** כִּי יֵשׁ לָנוּ לַיְלַךְ לְקוּלָּא וְלוֹמַר דְּהַבְּרוֹכוֹת לֹא שַׁיָּךְ לְקִרְיאַת שְׁמַע. **וְאִם שָׁהָה בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע לֹא יִצְטָרֵךְ לַחֲזֹר לָרֹאשׁ, אֶלָּא אִם כֵּן שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר מִתְּחִלַּת יוֹצֵר אוֹר עַד גָּאַל יִשְׂרָאֵל,** דְּהַיְינוּ לְקִרְיאַת שְׁמַע עַצְמָהּ, אִם אָמְרִינַן בִּרְכוֹתֶיהָ זוֹ וְלֹא הִיא אוֹ לֹא, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָנוּ לַיְלַךְ לְקוּלָּא דְּלֹא אָמְרִינַן בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא אֶלָּא הַבְּרָכוֹת עִם קְרִיאַת שְׁמַע הוּא אֶחָד לְגַמְרֵי, וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כ ס"ט), וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סִימָן ס"ו. **וּלְאֵיזֶה בְּרָכָה יַחֲזֹר, הֲנָה אִם הִפְסִיק בְּאֶמְצַע בְּרָכָה רַבָּה לֹא יִצְטָרֵךְ לַחֲזֹר לְיוֹצֵר אוֹר בְּשׁוּם אֹפֶן,** דְּדִילְמָא קַיְימָא לָן דִּבְרוֹכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא, וּמִמֵּילָא הוּא הַדִּין דִּבְרוֹכוֹת גַּם כֵּן אֵין לָהֶם הִתְקַשְּׁרוּת זֶה עִם זֶה כִּדְקַיְימָא לָן בְּעָלְמָא דְּאֵין מַעֲכְבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, **וְלֹא יִצְטָרֵךְ לַחֲזֹר לְתְחִלַּת הַבְּרָכָה זוֹ גּוּפָא, רַק אִם פָּסַק בְּאֶמְצַע אָמַת וְיַצִּיב נִרְאֶה דְּיַחֲזֹר לִקְרִיאַת שְׁמַע** מִטַּעַם הַנַּ"ל, **וּמִמֵּילָא אִם פָּסַק בֵּין בְּרָכָה לִבְרָכָה בְּכָל גַּוְנֵי אֵין לוֹ לַחֲזֹר כְּלָל** מִטַּעַם הַנַּ"ל, כֵּן נִרְאֶה לְעַנְיוּתִּי דִּעְתִּי בָּעָזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, וְעַל פִּי זֶה כָּתַבְתִּי כָּל הַדְּבָרִים בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ה) עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה חוזר): (ו) דְּרֵכִי מֹשֶׁה (אות א) וּלְבוּשׁ (ס"א בהג"ה): (ז) בְּסִימָן תכ"ב בְּאַחֲרוֹנִים: (ח) תר"ע בְּאַחֲרוֹנִים: (ט) אַחֲרוֹנִים: **ב** (י) עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן מ"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ"ח וּבְסִימָן מ"ז **(יא)** דְּבָזֶה לֹא הָוֵי רַק כְּקוֹרֵא בַּתּוֹרָה וּכְדִלְקַמָּיה (ס"ג), וְאִסּוּר: (יב) אַחֲרוֹנִים: (יג) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ג): (יד) אַחֲרוֹנִים: (טו) וְכֵן כָּתַב בְּהַגָּהוֹת דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני פסוקי דזמרה ס"ג): (טז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): (יז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני ק"ש ס"ו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (שם) כתב ששיעור השהיה הוא כדי לגמור הברכה שהפסיק בה מראשה לסופה. **ב]** ודעת השו"ע הרב (ס"ב) כדעת השו"ע שצריך לקרות עמהם פסוק ראשון.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah